

KAHJULIKE ORGANISMIDE TÕRJUJA, TASE 4
HINDAMISSTANDARD

Sisukord:

1. Üldine teave
2. Hindamismeetodite kirjeldus
3. Hindamismeetodid
4. Juhised ja vormid hindajale

1. Üldine teave

Hinnatakse kutse taotleja kompetentsuse vastavust Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10896544> kutsestandardis kirjeldatud kompetentsusnõuetele.

Taotlejat hindab kutsekomisjoni moodustatud 3 - liikmeline hindamiskomisjon, kellel on kutse andmise korra punktis 8.1 sätestatud kutsealane, kutsesüsteemialane ja hindamisalane kompetentsus.

Kutseksam toimub vähemalt üks kord aastas, dokumentide esitamise tähtaeg jm asjakohane info kuulutatakse välja kutse andja Eesti Desinfektsiooni- ja Kahjuritõrjeettevõtete Liit kodulehel <https://kahjur.ee/>.

Kutseksam koosneb kahest osast: teoreetilisest ja praktilisest. Hindamine viiakse läbi hindamiskeskuses. Enne kutseksamit instrueeritakse taotlejaid eksami käigust. Hindamisel võib kasutada paber kandjal abimaterjale (õigusaktid jms).

3 tööpäeva jooksul peale kutseksamit teeb hindamiskomisjon kutsekomisjonile ettepaneku taotlejatele kutse andmise/mitteandmise kohta, otsuse kutse andmise või andmata jätmise kohta teeb kutsekomisjon (kutseesadus § 18 lg 2 p 6). Kutse taotlejal on õigus kutsekomisjoni otsus vaidlustada haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Läbi kogu kutseksami hinnatakse järgmisi kompetentse:

- *Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 taotlemisel hinnatakse kompetentse:*
 1. Tööks ettevalmistamine
 2. Pindade puhastamine või puhastamise organiseerimine
 3. Kemikaali, sh biotsiidi käitlemine
 4. Kahjulike organismide tõrjeprotsessi läbiviimine
 5. Kemikaalide, sh biotsiidide transportimine, ladustamine ja jäätmekäitlus

 Spetsialiseerumisega seotud tööosad:

6. Olmekahjurite tõrjumine
7. Ehitiste konserveerimine
8. Desinfitseerimine

Hindamiskomisjoni ettepanek kutse andmise või mitteandmise kohta kujuneb kogu hindamisprotsessi läbimise järel.

Hindamisel võib kasutada paberkandjal abimaterjale (õigusaktid jms).

2. Hindamismeetodite kirjeldus

Esimene etapp - hinnatakse kompetentse kirjalike ülesannete ja vestlusega. Kirjalikus ülesandes on toodud objekti kirjeldus tellija seisukohalt. Vestluse käigus vastab taotleja suuliselt hindajate küsimustele vahetult või hindajate poolt etteantud ettevalmistusaja järel.

Teine etapp - hindamismeetodiks on praktiline töö, kus taotleja demonstreerib praktilisi oskusi, hoiakuid ja isikuomadusi, valmisolekut kutsealal töötamiseks. Vajadusel viiakse läbi ka vestlus, mille käigus taotleja vastab suuliselt hindajate küsimustele vahetult või hindajate poolt etteantud ettevalmistusaja järel.

Hindamisülesanded

1. osa

Kirjalik ülesanne ja vestlus

1. Taotleja lahendab kliendi kirjelduse põhjal loodud algandmetega ning foto- ja/või videomaterjalidega täiendatud arvutusülesanded etteantud aja jooksul (kuni 4 h).
2. Taotleja põhjendab oma vastuseid ja vastab täiendavatele küsimustele etteantud ajajooksul (30 min).

2. osa

Praktiline töö

Taotleja demonstreerib biotsiidide määramist; kahjurite resistentsuse alase informatsiooni tundmist; kemikaali hoiatus- ja ohulausete kasutamist; pindade ja materjalide töötlemise vajaduse määramist ja meetodeid; mürksöötade, kemikaalide ja mehaaniliste ning füüsikaliste tõrjevahendite kasutamist koos korrektse tähistuse ja paigaldamise kontrolliga; kahjuritõrjealase dokumentatsiooni koostamist ja aruandlusprotsessi läbiviimist. Vajadusel viiakse läbi ka vestlus.

3. Hindamismeetodid

1. TÖÖKS ETTEVALMISTAMINE	
TEGEVUSNÄITAJA	Tõendamise viis (mida teeb kutseeksamil)
1) kahjulike organismide tuvastamine (v.a. mikroorganismid): määrab kahjulike organismide liigilisuse, arvukuse ja aktiivsuse visuaalselt või vajadusel laboratoorselt; selgitab kahjulike organismide sissetungi ja/või kahjustuse põhjused; fikseerib (dokumenteerib) kahjulike organismide sissetungi ja/või kahjustuse arengu.	<ul style="list-style-type: none">• kirjalik ülesanne ja praktiline töö
2) Tõrjevajaduse hindamine: hindab töötluskeskkonda ja edastab andmed töötluskeskkonna kohta vastutavale isikule.	
3) Kahjulike organismide tõrjeplaani koostamine: koostab koostöös kliendiga kahjulike organismide tõrjeplaani, vastavalt objekti eripärale ja kokkulepetele kliendiga; edastab kliendile kehtiva ohutuskaardi.	
4) Kliendi nõustamine töökeskkonna ettevalmistamisel: nõustab klienti töökeskkonna ettevalmistamisel tõrjeks; tutvustab tellijale ja/või kliendile võimalikke ohtusid ja ettevalmistusabinõusid enne töötlust, töötluste ajal ja pärast töötlust ning kahjulike organismide levikut ennetavaid meetodeid; tutvustab kliendile kasutatavaid biotsiide ja füüsikalise tõrjemehhanisme.	
5) Töö- ja isikukaitsevahendite kontrollimine ning töökorda seadmine: kontrollib töö- ja isikukaitsevahendite korrasolekut; puhastab või organiseerib puhastamise, korrastab ja säilitab töö- ja isikukaitsevahendeid vastavalt nõuetele; valib tööks sobilikud töö- ja isikukaitsevahendid.	

2. PINDADE PUHASTAMINE VÕI PUHASTAMISE ORGANISEERIMINE	
TEGEVUSNÄITAJA	Tõendamise viis (mida teeb kutseeksamil)
1) Pinna mõõtmine: mõõdab/arvestab puhastatava pinna mahud.	<ul style="list-style-type: none"> kirjalik ülesanne ja praktiline töö
2) Puhastusviisi määramine: määrab pinnakatte materjali ja mustuse eripära ning valib puhastamiseks sobivad ained, tarvikud jms. Vajadusel organiseerib puhastamise.	
3) Pindade/ruumide isoleerimine: selgitab puhastatava pinna/ruumi isoleerimise vajaduse; vajadusel isoleerib pinnad/ ruumid või kasutab kahjulike osakeste lendumist takistavaid meetodeid.	
4) Puhastamine: puhastab või organiseerib pindade puhastamise kahjulikest organismidest, nende jääkproduktidest ja/või kahjustatud materjalidest, arvestades kahjulike organismide liiki.	
5) Jääkide utiliseerimine: kõrvaldab puhastamisel tekkinud jäägid, arvestades keskkonnakaitse- ja ohutusnõudeid.	

3. KEMIKAALI, SH BIOTSIIDI KÄITLEMINE	
TEGEVUSNÄITAJA	Tõendamise viis (mida teeb kutseeksamil)
1) Kemikaali, sh biotsiidi valimine: hindab ja valib kemikaali, sh biotsiidi vastavalt kahjulike organismi(de) liigile ja tundlikkusele ning aastaajale; määrab objektile vajaminevate kemikaalide toime- ja lisaainete koostise ning koguse.	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjalik ülesanne ja vestlus
2) Töölahuse valmistamine: määrab kemikaalide koosseisulise ja protsentuaalse vahekorra lahuses vastavalt toote kasutusjuhendile; valmistab kemikaalide lahuse vastavalt kehtivate õigusaktide nõuetele.	
3) Objekti tähistamine: paigaldab kemikaali hoiatuslause(te) (P) ja ohulause(te) (H) tähised ja ohupiktogramm(id) nõuetekohaselt pakendile ja/või piktogramm objektile.	

4. KAHJULIKE ORGANISMIDE TÕRJEPROTSESSI LÄBIVIIMINE	
TEGEVUSNÄITAJA	Tõendamise viis (mida teeb kutseeksamil)
1) Tähiste ja piktogrammide paigaldamine: paigaldab tõrjeobjektile hoiatus- ja ohulauseid ja/või piktogrammid.	<ul style="list-style-type: none"> • kirjalik ülesanne ja vestlus
2) Pindade ja/või õhu töötlemine: viib läbi pindade ja/või õhu töötlemise, kasutades desinfektsioonivahendeid, desinsektsioonivahendeid, deratisatsioonivahendeid, konservante ja muid kahjuritõrjevahendeid.	

3) Materjalide töötlemine: viib läbi materjalide töötamise, kasutades pinnatöötlust, süva-, vaakum-, või surveimmutust biotsiididega.	
4) Dokumentatsiooni koostamine, kontrollimine ja allkirjastamine: täidab nõuetekohaselt dokumentatsiooni ja allkirjastab selle.	
5) Mürksöötade kasutamine: paigaldab vajadusel mürksöödad, lähtudes kahjulike organismide liigist ja arvukusest; dokumenteerib kasutatud biotsiidide hulga ja koosseisu.	
6) Füüsikaliste tõrjemehhanismide kasutamine: paigaldab vajadusel füüsikalised tõrjemehhanismid, arvestades kahjulike organismide liike; järgib tuleohtusnõudeid; dokumenteerib kasutatud vahendite ja seadmete hulga ja koosseisu.	
7) Kliendi juhendamine: nõustab klienti tõrjejärgsete tegevuste osas ruumide ohutuks kasutuselevõtuks.	

5. KEMIKAALIDE, SH BIOTSIIDIDE TRANSPORTIMINE, LADUSTAMINE JA JÄÄTMEKÄITLUS	
TEGEVUSNÄITAJA	Tõendamise viis (mida teeb kutseeksamil)
1) Jäätmete isoleerimine, pakendamine ja transportimine: isoleerib, pakendab ja transpordib jäätmed, järgides ohutusnõudeid.	<ul style="list-style-type: none"> kirjalik ülesanne ja vestlus
2) Kemikaalide/biotsiidide ladustamine: ladustab kemikaalid/biotsiidid selleks ettenähtud kohas ja vastavalt õigusaktide nõuetele.	
3) Kemikaalide/biotsiidide utiliseerimine: utiliseerib kemikaalid/biotsiidid seadusega ettenähtud korras.	

4. Juhised ja vormid hindajale

1. Enne hindamist tutvuge:

- Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 kutsestandardiga <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10896544>,
- Kahjulike organismide tõrjuja kutse andmise korruga,
- eksamimaterjalidega (hindamisvormid, hindamisülesanded, konkreetsed praktilised ülesanded jm; vestluse struktuuri kooskõlastamine teiste hindamiskomisjoni liikmetega).

2. Hindamise ajal:

- täitke iga taotleja kohta personaalne hindamisvorm (vorm H1),
- esitage vajadusel lisaküsimusi kompetentsusnõuete täitmise osas,
- vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

3. Hindamise järel:

- andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet,
- vormistage kõigi hindamiskomisjoni liikmete ja taotlejate kohta kokku üks hindamisprotokoll (vorm H2),
- edastage oma ettepanekud kutse andmise kohta hindamisprotokollina kutsekomisjonile (hindamiskomisjoni esimees).

Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 kutse taotleja hindamisvorm
Vorm H1

Taotleja nimi:

Taotletav kutse/spetsialiseerumine:

Hindamise kuupäev:

Hindaja nimi:

Hindaja:

Kompetents	Hindamiskriteerium	Hinnang	
		Täidetud	Mitte täidetud
Tööks ettevalmistamine			
1.	määrab kahjulike organismide liigilisuse, arvukuse ja aktiivsuse visuaalselt või vajadusel laboratoorselt; selgitab kahjulike organismide sissetungi ja/või kahjustuse põhjused; fikseerib (dokumenteerib) kahjulike organismide sissetungi ja/või kahjustuse arengu.		
2.	hindab töötluskeskkonda ja edastab andmed töötluskeskkonna kohta vastutavale isikule.		
3.	koostab koostöös kliendiga kahjulike organismide tõrjeplaani, vastavalt objekti eripärale ja kokkulepetele kliendiga; edastab kliendile kehtiva ohutuskaardi.		
4.	nõustab klienti töökeskkonna ettevalmistamisel tõrjeks; tutvustab tellijale ja/või kliendile võimalikke ohtusid ja ettevaatusabinõusid enne töötlust, töötluse ajal ja pärast töötlust ning kahjulike organismide levikut ennetavaid meetodeid; tutvustab kliendile kasutatavaid biotsiide ja füüsikalisi tõrjemehhanisme.		
5.	kontrollib töö- ja isikukaitsevahendite korrasolekut; puhastab või organiseerib puhastamise, korrastab ja säilitab töö- ja isikukaitsevahendeid vastavalt nõuetele; valib tööks sobilikud töö- ja isikukaitsevahendid.		
Pindade puhastamine või puhastamise organiseerimine			
1.	mõõdab/arvestab puhastatava pinna mahud.		
2.	määrab pinnakatte materjali ja mustuse eripära ning valib puhastamiseks sobivad ained, tarvikud jms.		
3.	selgitab puhastatava pinna/ruumi isoleerimise vajaduse; vajadusel isoleerib pinnad/ruumid või kasutab kahjulike osakeste lendumist takistavaid meetodeid.		
4.	puhastab või organiseerib pindade puhastamise kahjulikest organismidest, nende jääkproduktidest ja/või kahjustatud materjalidest, arvestades kahjulike organismide liiki.		

5.	kõrvaldab puhastamisel tekkinud jäägid, arvestades keskkonnakaitse- ja ohutusnõudeid.		
Kemikaali, sh biotsiidi käitlemine			
1.	hindab ja valib kemikaali, sh biotsiidi vastavalt kahjulike organismi(de) liigile ja tundlikkusele ning aastaajale; määrab objektile vajaminevate kemikaalide toime- ja lisaainete koostise ning koguse.		
2.	määrab kemikaalide koosseisulise ja protsentuaalse vahekorra lahuses vastavalt toote kasutusjuhendile; valmistab kemikaalide lahuse vastavalt kehtivate õigusaktide nõuetele.		
3.	paigaldab kemikaali hoiatuslause(te) (P) ja ohulause(te) (H) tähised ja ohupiktogramm(id) nõuetekohaselt pakendile ja/või piktogramm objektile.		

Kahjulike organismide tõrjeprotsessi läbiviimine		
1.	paigaldab tõrjeobjektile hoiatus- ja ohulaused ja/või piktogrammide.	
2.	viib läbi pindade ja/või õhu töötuse, kasutades desinfitseerimisvahendeid, desinfitseerimisvahendeid, deratisatsioonivahendeid, konservante ja muid kahjuritõrjevahendeid.	
3.	viib läbi materjalide töötuse, kasutades pinnatöötlust, süva-, vaakum-, või surveimmutust biotsiididega.	
4.	täidab nõuetekohaselt dokumentatsiooni ja allkirjastab selle.	
5.	paigaldab vajadusel märksöödad, lähtudes kahjulike organismide liigist ja arvukusest; dokumenteerib kasutatud biotsiidide hulga ja koosseisu	
6.	paigaldab vajadusel füüsilised tõrjemehhanismid, arvestades kahjulike organismide liike; järgib tuleohtusnõudeid; dokumenteerib kasutatud vahendite ja seadmete hulga ja koosseisu.	
7.	nõustab klienti tõrjeargsete tegevuste osas ruumide ohutuks kasutuselevõtuks	
Kemikaalide, sh biotsiidi transportimine, ladustamine ja jäätmekäitlus		
1.	isoleerib, pakendab ja transpordib jäätmed, järgides ohutusnõudeid.	
2.	ladustab kemikaalid/biotsiidid selleks ettenähtud kohas ja vastavalt õigusaktide nõuetele.	
3.	utiliseerib kemikaalid/biotsiidid seadusega ettenähtud korras.	

Vorm 2. Taotleja kompetentside hindamine

1. osa. Praktiline töö

Taotleja nimi:

Hindamise

aeg:

Hindamise

koht:Hindaja:

Spetsialiseerumisel olmekahjurite tõrjujaks

Kompetents	Hindamiskriteerium	Hinnang	
		Täidetud	Mitte täidetud
Olmekahjurite tõrjumine			
1.	määrab kahjulike organismide liigilisuse, arvukuse ja aktiivsuse.		
2.	selgitab välja olmekahjurite sissetungi ja/või kahjustuse põhjused ning kahjurite leviku ennetamiseks vajalikud meetmed.		
3.	valib sobiva toimeainega biotsiidi, lähtudes muuhulgas olmekahjurite resistentsuse analüüsist.		
4.	teeb olmekahjurite tõrjet vastavalt olmekahjurite liigile, arvukusele ja aktiivsusele; valib sobiva tõrjemeetodi.		

Spetsialiseerumisel ehitiste konservaatoriks

Kompetents	Hindamiskriteerium	Hinnang	
		Täidetud	Mitte täidetud
Ehitiste konserveerimine			
1.	isoleerib kahjustuspiirkonna, vältimaks kahjustuse levikut, kasutades isolatsioonimaterjali ja/või tekitab kahjustuspiirkonnas alarõhu.		
2.	avab kahjustuspiirkonna, teisaldab kahjustatud materjalid ja paigaldab abitarindid vastavalt vajadusele.		
3.	isoleerib ja utiliseerib kahjustatud materjalid vastavalt õigusaktidele.		
4.	töötleb säilitatavaid kahjustatud materjale ja piirnevaid kahjustamata materjale vastavalt juhendile.		

Spetsialiseerumisel desinfitseerijaks

Kompetents	Hindamiskriteerium	Hinnang	
		Täidetud	Mitte täidetud
Desinfitseerimine			
1.	tuvastab mikroorganismide liigilisuse ja arvukuse eelnevalt teostatud uuringute põhjal või teeb ettepaneku uuringute tellimiseks.		
2.	isoleerib kahjustuspiirkonna ala vastavalt kahjuliku organismi liigile ja eripärale ning paigaldab nõutud ohu- ja hoiatusmärgid.		
3.	puhastab või organiseerib pindade puhastamise mustusest ja muudest desinfitseerimist takistavatest ainetest ja materjalidest.		
4.	teostab pindade ja vajadusel õhu töötlemise desinfitseerivate vahenditega (ained või füüsilised meetodid).		

Vajadusel ridu juurde lisada

Kokkuvõtte kompetentside tõendamise kohta (*kompetentsid tõendatud/tõendamata kompetents(id) ...*):

Allkiri

Vorm H2

**Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 kutsete taotlejate
HINDAMISPROTOKOLL**

Hindamise läbiviimise aeg:

Hindamise toimumise koht:

Hindamiskomisjon (*3 liiget*):

Hindamismeetodid: loetleda hindamismeetodid

Kutse taotlejad: (*taotlejate nimed*)

Hinnatavad kompetentsid:

Loetleda kompetentsid, vajadusel täpsustada spetsialiseerumise või osakutse nimetusega

- Loetleda kompetentsid, vajadusel täpsustada spetsialiseerumise või osakutse nimetusega
- Loetleda kompetentsid, vajadusel täpsustada spetsialiseerumise või osakutse nimetusega
- Loetleda kompetentsid, vajadusel täpsustada spetsialiseerumise või osakutse nimetusega
- Loetleda kompetentsid, vajadusel täpsustada spetsialiseerumise või osakutse nimetusega
-

Hindamise käik:

/Kirjeldus, kuidas hindamine toimus. Kui midagi oli puudu, siis mida tehti, et anda taotlejale võimalus kompetentsi siiski tõendada. Eriti selgelt välja tuua puudujääd, kui ettepanek tuleb „mitte anda kutset“./

Tulemused:

Kutse taotleja nimi ja isikukood	Taotletav kutse	Hindamise keel	Hindamise tulemus	Hindamiskomisjoni ettepanek
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Hindamiskomisjoni esimees (nimi ja allkiri):

Kuupäev: